

CONSTANȚA

APARE DUMINICĂ

20 bani numărul 20

Administrația, strada Gărei No. 25.

—Abonamentul, 10 lei pe an.—

Candidaturile la Comună

Ni se spune din mai multe părți ca primul articol din numărul din urma a ziarului nostru a fost bine apreciat de publicul cititor.

Credem aceasta, fiindcă am tratat subiectul ales așa după cum l-au simțit toți că au deplină cunoștința de lucruri în împrejurările locale.

Așa este, ni se spunea: nu se cădea a vorbi de viitor oameni cari, fiind foști în capul serviciilor administrative, n'ar putea justifica prin nimic vre-o tendința de re-realizarea îmbunătățirilor ce reclama acum pentru Dobrogea.

Cât pentru apelul la *înfrățirea* naționalităților, cu dithirambele aduse unora din ele, este o injurie adusa populațiunei Constanței, unde n'a existat nici o dată vre-o *desfrățire*: cele câte-va mancuri de politeț a unor foști prefecți ai regimului trecut, de a nu participa la unele serbări și petreceri obișnuite peste an, între membrii unor comunități locale, fiind de parte de a constitui o ostilitate a elementului dominant.

Unde, mă rog, și când, vre-un element dobrogean fost'a el nemulțumit în Constanța? Cine a făcut să se propoveduit vre-o dată persecuția unei naționalități, din cele 12 câte locuiesc pe pământul Dobrogei? ca să fie nevoie acum de „Viitorul Constanței” să restabilească liniștea și pacea de alta dată?

Vă ați certat, câți-va înși, în comitetul ocult ce ați format pentru alegerea viitoare de la comuna:

unit susținând să puneți numai candidați „români de sânge,” pe când alții, cari au și biruit, au susținut ca lista candidaților să fie alcătuită ca și până acum;—și pentru această ceartă familiară a dv., pe care nu vă rugat niminea să o împărtășiți și publicului, scrieți un articol de trei coloane, în chiar primul număr al gazetei, făcând pe lume să creadă că e cine-va persecutat aici! Faceți rău serviciu Dobrogei, stimați confrăți.

Dar, să venim la cea ce aveam de zis pentru astăzi, la scopul pentru care a apărut noul confrate „Viitorul Constanței.”

E vorba de candidații viitori. Vor fi trei liste: prima, cea guvernamentală, în cap cu d. Ion Banescu, profesor gimnazial și avocat, a doua, nascută în casele d-lui fost-primar M. Koiciu, în cap cu d. colonel Chirișescu, iar cea de a treia va fi aceea a d-lui E. C. Schina, fostul primar disolvat.

Să cercetăm în mod cât se poate de judicios, cum ne silim a fi tot d'auna, cine are mai mult drept la sufragiul alegătorilor.

D. Banescu nu poate avea sorti de reușită, pentru motive ce am dat în alt număr, și mai cu seamă, fiindcă și-a ales de colaboratori oameni neagreați de mai toată suflarea românească, cum sunt și membrii de la camera de comerț, aleși de d-sa asta-vară; de unde oamenii serioși s'au retras, descompletând camera, ce acum numai poate lucra.

Guvernul, deși l'a numit pe d. Banescu în capul comisiei interimare, nu'l mai poate ajuta; în ori-ce caz, nu'l poate numi primar,

caci n'are nici un zor să și aprindă paie în cap și cu locuitorii Constanței.

Rămân doi combatanți pe teren: d-nii colonel Chirișescu, fost prefect conservator și d. Schina, fost deputat liberal.

Candidatura d-lui colonel Chirișescu este opera d-lui M. Koiciu. În casa d-sale a fost ticluită, la cele două întruniri intime, despre care am vorbit deja, când s'a dressat și procesul verbal al comitetului: instituit, comitet așa zis executiv (?), prin care se leagă candidații viitori să nu lucreze cu un primar numit de guvern, luat în afara, de cei 6 membrii cari se vor alege de către cetățeni.

Din faptul inițiativei luate, din invitațiile personale făcute de d. Koiciu, din locul unde s'a făcut sfatul, din cunoștința participanților, din faptul că ziarul deși se administrează și redactează în str. Viilor No. 12, se distribuie de la un loc, unde d. Koiciu are un rol prea însemnat, din faptul conceperei și alcătuirii procesului verbal cu pricina,—tactica de Cahul—noi deducem—pentru noi credința formată—că primar are să fie d. Koiciu, iar nu d. colonel Chirișescu. Cu d. Koiciu vom discuta dar.

Acum, între d-nii Koiciu și Schina, nu ezitam un moment a ne pronunța pentru cel din urmă, și iată de ce:

D. Koiciu n'a făcut nimic la comună, timp de 6 ani de zile, dar absolut nimic; iar ceea ce a fost nevoit a face,—fiindcă nu putea rămânea neutilizat împrumutul de

300000 lei, faptuit de predecesorul său domnul Panait Holban, împrumut a cărui anuitate era înscrisă în buget, — a făcut fără nici o competență de gospodar public. — Vorbim fără ură ori favoare; căci preferințele, interesele particulare trebuie să tacă în fața celor publice, generale.

D. Koiciu a procedat invers de cea ce zice acesta axion: a politica. Aceasta constituie o vină, ce nu poate fi întoarsă d-lui Schina; din potrivă. Să dam câte-va cazuri, procurând din vreme d-lui Koiciu cea mai bună ocazie de a se de-
vinovați, măcar acum că are un ziar la dispoziție.

D. Koiciu — cel mai copt din foștii săi colegi, care cunoștea mai bine pe atunci rostul orașului — a mutat oborul de cereale, sunt opt ani de zile. Acest obor, sta desert până astăzi. De ce l'a strămutat d. Koiciu? — D. Koiciu n'a vbit să vînză locurile comunale din quartierul de sus, format tot de d. Holban, iar d. Schina le a vîndut, și a făcut foarte bine. — D. Koiciu n'a dat locuri de bordee și la muncitorii români, cum a făcut o pentru țiganii turcești, pe când d. Schina le-a dat.

În schimbul tuturor acestora d. Koiciu și-a parcelat și vîndut câte-va locuri din moșia sa, lângă șanțul orașului, pe care a prins pâna acum vro-200000 lei, fără a fi început măcar biserica și școala ce s'a angajat a face. Întrebăm: frumos e? Parinte al orașului a fost?

D-nu Koiciu n'a pus pe stradele de sus măcar bolovanii pe care îi suplicau, între alții, d-nii Căpitun Niculescu și Protoiereul Gh. Rădulescu, spre a putea trece, implorau ei, de la o casă la alta și la casele lor, respunzând că n'are bani în casa comunala, pe când lasa înlocuitorului său la 1 Noembrie 200,000 lei. Asta-zî așa e?

D-nul Koiciu a stat în consiliul comunal 8 luni, după revocarea sa, și n'a dimisionat de cât la 4 Februarie 1898, pe când era pusă la ordinea zilei în Consiliu, la 7 Februarie, admiterea Românilor funcționari în listele electorale, admitere care s'a făcut cu

4 contra 3 voturi ale amicilor d-lui Koiciu din consiliu.

Ceva mai mult, d-nul Koiciu puse să se contesteze la tribunal înscrierea Românilor în listele electorale, și dacă n'a isbutit a fost numai grație celor mai dibăci ca d-sa, între cari toată lumea știe că d-l Schina, primarul, a jucat primul rol.

D-nul Koiciu mai poate acum cere voturile Românilor, atâția la număr în actualele liste?

Încă ceva. D-nul Koiciu avea prevădute în buget o mie lei pentru îmbracamintea elevilor săraci și alta mie la paragraful milelor, și n'a cheltuit de cât câte 130 și 200 lei din aceste paragrafe, restul l'a trecut la economit; pe când d-nul Schina a cerut în fie-care an credite suplimentare peste miile de lei prevădute la aceste paragrafe.

Deosebirea între unul și altul nu e nici aci în avantajul celui d'întăiu.

Ca proiecte și conceput de edilitate, d-nul Schina ne-a dat regulamentul de construcții și alinieri, organizarea serviciului de curățirea orașului, iluminatul electric, măturatul de noaptea, cumpararea izvoarelor de apă și începutul lucrărilor de aducerea apei etc., pe când d-nul Koiciu a făcut școala și primăria, după planuri vechi, croite pe alte locuri, asta-și atât de neîncapătoare.

D-nul Koiciu a ridicat spitalul în praf și noroiu, pe când planurile erau pentru malul mării, unde s'ar fi căzut să fie, și unde va trebui dus mai târziu Spitalul Comunal.

D-nul Koiciu a fost un geniu rău creator al orașului Constanța. Ceea-ce s'a făcut bine, plantațiile, s'au făcut contra voinței sale.

Că d-nul Schina a avut mai puțină experiență de o administrație publică, și că a fost mai galantom cu banii comunei de cât d-nul Koiciu, care a lasat la eșirea sa vro-200.000 lei economit, aceasta e adevărat; dar aceasta economic, — după alții avarit, adevărata boala la d-nul Koiciu — e mai mult o farsă de

om care n'a voiajât de cât de la moară pâna la rajnița, de cât o calitate de gospodar public al unui oraș ca Constanța, caruia nici mai multe milioane nu i-ar ajunge, spre a s: face îmbunătățirile de care are nevoie.

Alegătorii vor spune d-nului Koiciu și grupării careia a reușit să impună ideile sale, că judecă ca și noi, și nu vor să mai reînceapă experiența programului minciună, în virtutea caruia d-nul Koiciu a mai fost ales alta-data.

Femeile Române

și
Maghiarizarea

Ocupați prea mult cu nevoile noastre locale am uitat să spunem la timp că cestiunea subvenției școlilor din Brașov a fost regulată de guvernul actual, în sens că s'a recunoscut numitor școale dreptul la o sumă anuală de 38000 lei pe cei trei ani trecuți, și o rentă perpetuă care să producă anual această sumă școlilor din Brașov, a cărei titluri s'au depus la Casa de Depuneri din Buda-Pesta. Discuțiuni mari și furtunoase au avut loc din această cauză, atât în Camera din Buda-Pesta, cât și în cea din București.

Asupra discursului pronunțat de deputatul ungur *Komjathy*, în această cestiune, D-na *Elena Hossu-Longin* a trimis numitorului deputat scrisoarea înmătoare, de unde se va vedea că mai sunt și în alt colț de lume femei ca acele pe cari lumea le admiră azi în partea sudică a Continentului african, în republica *Transvaal*, cu nimicirea căreia s'a însărcinat astăzi imperiul cel mai pretențios din lume, *Englittera*.

Eată această scrisoare:

Deva, 17 Februarie

Stimate d-le Deputat,

Permite ca o femeie română, care și iubește ferbinte patria și națiunea, să-și spună opinia asupra ultimului d-tale discurs parlamentar.

Înainte de toate, declar că acel ton până acum neobișnuit chiar și în camera maghiara, cu care d. deputat discuta rezolvarea cestiunii naționalităților, m'a indignat profund.

Pentru-ca deși de decenii întregi suntem în clar cu planul de maghiarizare, până acum mai mult sau mai puțin răscat, dar faptul, că astăzi, în fața țerei și a lumii, un deputat maghiar enunța sus și tare că maghiarimea are polit-

cește și socialicește dreptul de a ne maghiariza, — aceasta, până acum, în asemenea forma, nimeni n'a îndrăznit s'o spună.

Ei bine, stimate d-le deputat, permite ca în punctul acesta să-ți răspunda tot atât de categoric o femeie română.

Până când acea nenorocita de axoma a maghiarizării s'a accentuat numai politicește, noi femeile n'am intrat în desbatere cu d-voastră, ci am încredințat problema asta bărbaților noștri.

Îndată ce însă chestiunea asta vreați s'o transpuneți și pe teren social, — trebuie să vă luați seama cu ficțare femeie română.

Noi ne iubim fierbinte patria, ale cărei glori veacuri de-a rândul le-a udat sânge românesc eroic, și în numele sfânt al acestor eroi protestăm, ca patria asta ar fi apărât-o numai Maghiarii, iar noi am fi numai elementele primite și tolerate din grație ale acestor țeri.

D. deputat provoacă societatea maghiară, ca prin maghiarizarea noastră, să inaugureze munca unei a doua alcațuiri a patriei.

În punctul acesta da-mi voie să te întreb: ce îndreptățește pe Maghiarii din aceasta țară poli-națională să constituie o națiune maghiară unitară?

Dacă, până acum, veacuri de-a rândul, am trait împreună, ca tot atâtea rase deosebite, iar din aceasta nici o dată primejdie nu s'a abatut asupra patriei, — de unde vezi acum, d-le deputat, și în care fapt indiscutabil, primejdia care ar exista pentru patrie?

Și de oare-ce elementele societății maghiare, le constituie bărbații și femeile d-voastră, mă provocă la un fapt istoricește justificat.

Pe filele istoriei maghiare aflăm exemple strălucite de iubirea înflăcărată a femeilor maghiare față cu patria și națiunea lor.

Și aceste nobile și exemplare femei au probat în fapte mărețe dragostea față cu patria și poporul lor. Fie zis spre gloria acestor entusiaste fiice ale patriei, ca aceea ce priveau ele din partea lor drept virtute și drept iubire de patrie, nu o contestău nici femeilor de alta naționalitate.

Sunt ferm convinsă, că urmașele demne ale acestor matroane maghiare de odinioară traesc și astăzi în Ungaria. Tot astfel sunt convinsă că zadarnic ar apela d. deputat la acestea, ele nu se vor angaja nici o-lata la o problema atât de ingrata, ca să atingă mândria națională a femeilor de alta naționalitate.

Pentru ca, da, d-le deputat, noi suntem mândre de a fi Române!

Mândre ne provocăm la trecutul nostru, la prezentul nostru, la viitorul nostru.

Trecutul nostru, e un trecut plin de glorie, prezentul nostru, e năzuința nobilă de-a dezvolta cultura noastră națională după modelul popoarele culte apusene; și astfel progresând, privim cu încredere în viitorul care asigură dreptul existenței fie-cărui popor ce progresa pe asemenea cale.

Ai putea, d-le deputat, să împaci cu morala politică și socială faptul, că pe un astfel de popor, a cărui conștiință națională este atât de dezvoltată, Maghiarul vrea să-l recunoască fiu credincios al patriei numai ca renegat.

Istoria tuturor timpurilor și a tuturor popoarelor aminteste cu grație numele acelora, cari și-au renegat națiunea și religia.

Și dacă frații noștri maghiari își pazesc caracterul național ca pe cel mai temut tesur, de ce voesc să ne discute acest drept și să ne despoare de naționalitatea noastră?

Aceasta nu-i nici drept, nici morala, nici dreptate și astfel nici o dată nu va fi în folosul, ci numai în dauna iubitei noastre patrii.

Iată punctul nostru de vedere d-le deputat, și de la aceasta nu ne vor abate nici „teamă“, nici „iubire“ sățarnică.

Drept încheiere, încă una: Puteți spune și puteți face d-v., ori ce, noi ne-am născut Români și vom să murim ca Români în țara asta.

Cu stimă
Elena Hassi-Longin
născută Top.

INFORMAȚIUNI

Confratele „Viitorul Constanței“ publică sub titlul „O încurajare“ o prea frumoasă și interesantă scrisoare, pe care i-a adresat-o d. C. Pariano, scrisoare, pe care o vom reproduce și noi, căci merită să fie reținută în toate rândurile ce cuprinde.

Ziarele din București ne aduc îmbucurătoarea veste că d. ministru al domeniilor a cumpărat de la casa Waller 400 vagoane orz, destinate numai pentru Dobrogea, nedându-se nimic de la stat în restul țării, care se poate ajuta cu proprietarii moșiilor. Din acest număr, sperăm că cel puțin 250 vagoane vor fi date județului Constanța, ca mai lipsit. Aceste împreună cu cele 180 vagoane cumpărate de județ, și cu cele vro-120 vagoane aduse și vândute cultivatorilor de negustorii locali, dau un frumos rezultat al campaniei, la care am contribuit din toate puterile noastre. Dea D-zeu ca alții să poată face și mai mult pentru binele Dobrogei.

Orzul cumpărat de județ a costat 1675 lei vagonul, din șlep Cernavodă, pe datorie 3 luni. Orzul vândut de către particulari în gara Constanța, între cari de d. Leon Theiler, a costat 1550 lei, pe termen de plată la 1 Septembrie 1900. Dacă se sbătea ceva mai mult la tocmeală, poate s'ar fi obținut același preț minus taxa de 21 lei de vagon, transportul de la Cernavodă la Constanța.

Orzul e mult mai scump ca grâul în Constanța. Grâul bun nu costă mai mult de 1400 lei vagonul. Dacă se luau lucrările din timp, nici orzul nu era să aibă un preț așa de mare. S'ar fi pus mult grâu de toamnă. Vina e a guvernului și oamenilor mei din localitate, cari n'au căutat să convingă pe cei în drept, la timp, despre nenorocirea din Dobrogea. Orzul județului Tulcea a costat aproape 1900 lei vagonul.

De arendat, pe unul sau mai mulți ani, moșia Tari-Verdi din județul Tulcea, în întindere de 305 hectare, teren arabil, împărțit în două trupuri aproape egale, situate: unul în lungul pârâului Inanceșme și celalalt între acesta, pârâul Cogelac și șoseaua națională Tulcea—Constanța, ambele mărginite de două laturi ale vetrei satului.

Moșia are casele ei și celelalte dependențe economice, cu o grădină de 2 hectare în sat, și o altă grădină de zarzavaturi, lucrătoare, de 10 hectare, plus alte 20 hectare telină, de o parte și alta a apei, care se pot transforma asemenea în grădină de zarzavat, plus un han la podul de la șosea, în marginea satului.

Doritorii se vor adresa la proprietar d. P. Grigorescu la redacția acestui ziar în Constanța, și la îngrijitorul moșiei, Dumitru Marcu în localitate, comuna Cogelak.

Consiliul de revizie și-a început lucrarea la 15 Februarie și va sfârși la 15 Martie.

Colegiul electoral al Constanței a fost în fine convocat pentru ziua de 5 Martie. Alegerea va avea loc după listele vechi pe anul 1899, în localul Primăriei, unde se vor alege pe o singură listă 6 consilieri, desființându-se secțiile după cari s'au făcut alegerea din urmă.

În Cameră s'au pus în discuție proiectul de reorganizarea Ministerului Domeniilor asupra cărei lucrări am scris și noi mai multe articole consecutive.

Principalii negustori din Constanța importatori și exportatori, au adresat d-lui Director al Căilor Ferate o prețiosă petiție, arătând dificultățile traficului în portul nostru Constanța și îmbunătățirile ce ar fi de adus. Într'un număr viitor vom reproduce petiția, stăruind pentru realizarea înlesnirilor ce se cer, fiind de cea mai zdrobitoare necesitate și actualitate.

Preții din județul Constanța sunt obligați a de fie-care câte 50 lei, spre a se face un *Album*. E și timpul

unor asemenea cheltuieli, când mulți dintr'înșii spun că n'au ce să mănânce și să sămene, neplătinduli se lefurile pe 6 luni trecute. Vom reveni.

Pentru domnul Ministru de finanțe. Aducem la cunoștința domnului Ministru de finanțe următoarele: unui econom de vite i s'au dus, chip spre vândare, 800 oi groase de latat, distanța de 40 kilometri, de la granița Bulgariei până la Musurat, spre Medgidie, de unde le-a dat drumul, pe baza că ar fi primit o telegramă de nevânzare. Altui mare cultivator și econom tot din plasa Mangalia, i s'a sequestrat, pentru dări, absolut toate sămintele de primă-vară. Nimic mai grozav de cât să porți oi groase pe drum, și încă pe vremea asta de glod ernatic; nimic mai revoltător de cât sequestrarea seminței acum în Dobrogea. Rugăm pe domnul ministru de finanțe să ne înțeleagă și să înfrâneze zelul percepătorilor, de a implini dările acum, când lumea moare de foame.

La Medgidie e un adevărat joc de-a înscrierile și ștergerile în listele electorale. Un locuitor de acolo aproape minor, a contestat întreaga listă a alegătorilor, pus la cale, se zice, de niște funcționari administrativi. După desmetecire a făcut Tribunalului o hârtie de retragerea contestației făcute.

Primarul însuși nu se lasă mai pe jos. Între alții a șters de pe liste pe Ionuș Hussein, proprietar în Medgidie și comerciant, pe motiv că ar fi falit.

Adresa de încunoștințare poartă No. 167 din 28 Ianuarie a. e. pe când numitul posedă certificatul No. 3346 tot din anul curent al Tribunalului prin care se atestă că numitul Ionuș Hussein n'a fost declarat în stare de falit.

Cerem d-lui Prefect să introducă ordine în Medgidie, unde se petrec cele mai mari matrapazlăcuri.

D-nul Ministru al Lucrărilor Publice sosește astăzi în Constanța, avis petiționarilor pentru port.

Am că d. I. Schinabek farmacist și chimist Expert a luat cu arenda farmacia *La Steaua României* din orașul nostru, și că D-sa pe lângă alte specialități ce le prepară, a inventat de mult timp niște medicamente, capsule, contra Panglicet, Cordeliei, Vermelui Solitar sau Thenia, care capsule au fost aprobate de onor. Consiliu Sanitar Superior din București; iar la expoziția Cooperatorilor Români din țară au obținut medalia de aur, 1000 de acte de mulțumire stau la dispoziția onor. Public, precum și un număr mare de certificate din partea celor mai distinși Domni Medici din țară, civili și militari.

Aproape 30% din omenirea noastră este atinsă de acest parazit, și reul care îl produce organismului uman depandă, de vârstă, constituție, și de felul panglicet, căci unele specii ale acestei panglicet se manifestă la unele persoane prin turburări serioase ale organismului. Așa de exemplu, prin greață, ameteală, vărsări, (cărcet), crampe la stomah, curgere de bale, urdinare (diarbee), accese epileptice chiar, o simțire particulară parcă s'ar mișca, sau ar suge ceva în intestine; la unele persoane, în special la dame, se manifestă prin anemie (lipsă de sânge) și printr'o slăbire generală a corpului, și s'a observat la multe persoane chiar că au produs și moartea.

Una sau mai multe simptome din acestea, pot indica cu siguranță prezenta panglicet. Însă în cas când aceste simptome ar fi provocate de vre-o altă boală, totuși întrebuințarea acestui medicament nu aduce nici o vătămare sănătății, atât a omului adult, cât și a copiilor, pentru care se prepară o doză specială, având în vedere vârsta copilului.

Modul de întrebuințare se află adăugat la fie-care cutie.

Romania

Tribunalul județului Constanța
PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștința publică că la 11 Martie 1900, se va vinde la localitate în orașul Cernavoda prin licitațiune publică averea mobilă a falitului D. I. Caranfil.

Președinte, **Delladecima**

Grefier, **Coraja**

SPECIALITĂȚILE

Farmacistului **ION BERBERIANU**—Constanța

Goudron China Berberianu. Cunoscut fiind de totă lumea, atât efectele sigure ale goudronului în afecțiunile organelor respiratorii, cât și acelea ale cojei de china în contra maladiilor cari produc slăbirea organismului, este natural ca *goudronul China Berberianu*, adică medicamentul ce conține atât principii activi ai goudronului cât și ai cojei de china, să fie remediul cel mai sigur ce se poate întrebuința în contra *tusei, catarhelor bronchiale și devesică, bronchitei, astmei etc.* Sticla 2 lei 50 bani.

Prăfuri contra guturaiului «Berberianu». Fac că prin simpla prisarea lor, guturaiul cel mai rebel să înceteze. Cutia 1 leu.

Hârtie chimică Berberianu. Este cel mai bun emplastru ce se poate întrebuința în contra tuturor durerilor reumatismale ca: durerea de mijloc și de spată, dureri de șia e, podagra, dureri de iritațiuni ale pieptului, nevralgii etc.; asemenea se mai poate întrebuința cu succes la *arsuri, bôle de rinichi, strivitură, degerături, bôle scrofulose, scrintituri etc.* Ruloul 1 leu.

Untura de pește de Norvegia prospătă de anul acesta se vinde cu 4 lei (albă) și 3 lei 50 bani (galbenă).

Un bogat asortiment de *Parfumerie și Săpunărie* străină și indigenă.

Depozit central

Farmacia **BERBERIANU**—Constanța